

FINLANDSSVENSKARNAS RIKSFÖRBUND I SVERIGE

FRIS-Info 1 – 2019

FRIS-Info

FRIS 50-ÅR

*Finlandssvenskarnas riksförbund i
Sverige 1969 - 2019*

*Jubileumsåret är inlett,
välkommen med i vårt firande!*

FRIS-Info

Innehåll:

- Förbundsordförandens kolumn
- Riksdagsval i Finland
- Vis- och poesikväll
- Författarbesök: Lars Sund
- Ålandsgillet fyller 80-år
- FRIS Jubileumsårsmöte
- Evenemang på kommande

Förbundsordförandens kolumn

Jubileumsåret har startat. Förbundet ser ett spännande år framför sig, tillsammans med våra medlemsföreningar. Först ut är årsmötet där vi på mångas begäran tar en nostalgitripp med Viking Line. Många tidigare föreningsträffar har varit förlagda till just kryssningar till Åland eller Finland. Höstmötet kommer att förläggas till Västerås där förbundet en gång började som ett samarbetsorgan mellan några finlandssvenska föreningar runt om i Mälardalen.

Under de sista åren har vi haft ett tämligen stabilt medlemsantal men vi brottas ständigt med hur vi ska kunna engagera och locka fler medlemmar till föreningarna och förbundet. Den stora frågan för föreningslivet med där tillhörande ideell verksamhet är nog samhällsförändringen. Det bildas Facebook-grupper där det planeras för After Work och mer informella träffar. Och det är nog bekvämt

att slippa ägna sig åt styrelsearbete och annat som följer av föreningsbildning. Alla orter är inte heller representerade med finlandssvenska föreningar och då är det bekvämt att nå varandra via sociala medier.

Förhoppningarna är ju ännu att det finlandssvenska ska ena och förena vårt ursprung och bakgrund, i tiden. Vi har ett gemensamt kulturarv som väl står sig i konkurrens med alla andras och som är väl värt att förvalta.

Så, avslutningsvis så hoppas jag på ett trendbrott vad gäller medlemsantalet. Kan vi vända trenden? Kan vi skapa nya möjligheter för medlemskap? Borde kanske hela det svenska föreningslivet ses över och anpassas in i det förändrade samhället med det utökade medialt sociala kontaktnäten?

Inger Nyblom Hermansson
Förbundsordförande

FRIS-Info

Riksdagsval i Finland

Enligt Finlands grundlag tillkommer statsmakten i Finland folket, som företräds av riksdagen. Finlands riksdag är en enkammarriksdag som består av 200 ledamöter. Riksdagsval ordnas vart fjärde år, vanligtvis den tredje söndagen i april men i år den andra söndagen på grund av att den tredje sammanfaller med påsken. Valdagen är i år den 14 april.

Var och hur kan jag rösta?

Utlandsfinländare har tre olika alternativ för att avlägga sin röst.

1. Under förhandsröstningsperioden på vilket som helst av de allmänna förhandsröstningsställena utomlands eller i Finland. **I Sverige ordnas förhandsröstningen den 3.4 – 6.4** på Finlands Ambassad i Stockholm men även på över 30 andra ställen runt om i landet. [Här finner du information om öppettider och röstningsställena i Sverige.](#) Obs! Alla vallokaler håller inte öppet alla dagar. [Här finns information om hur röstningen går till.](#)

2. På valdagen i Finland på det röstningsställe som anges på meddelandekortet som alla röstningsberättigade ska få hemskickat senast 24 dagar innan valet (om du inte har fått ditt meddelandekort kan du kontakta

Befolkningscentralen). [Information om röstning på valdagen.](#)

3. Från och med riksdagsvalet 2019 finns det möjlighet att **brevrösta** från utlandet. Om man vill brev rösta ska man beställa sitt röstkort från justitieministeriet på förhand. [Närmare instruktioner och en instruktionsfilm hittar du här.](#) Din brev röst måste vara centralvalnämnden i Helsingfors tillhanda senast den 12.4 kl. 19.

I vilken valkrets röstar jag som utlandsfinländare?

I riksdagsvalet är landet indelat i [13 valkretsar](#), man kan endast rösta på en kandidat i sin egen valkrets. Utlandsfinländare är röstberättigade i den kommun som var ens senaste hemkommun i Finland (valkretsen senaste hemkommunen tillhör). Om man inte har haft en hemkommun i Finland bestäms hemkommunen enligt moderns, faderns, makan eller makens.

Vad bör jag göra nu?

Även om det är ett tag kvar till valet kan det vara bra att redan nu **bestämma sig för på vilket sätt man vill rösta**. Kommer jag vara hemma när det ordnas förhandsröstning eller borde jag beställa brev röstning? Efter det är det dags att hitta en kandidat men det finns det gott om tid för ännu!

Lycka till med ditt val!

FRIS-Info

Finlandssvensk vis- och poesikväll med Runebergsmingel

Årets Runebergsmingel hade ett annorlunda upplägg än tidigare, detta tack vare ett samarbete med Upplands Väsby kommun och bibliotek samt föreningen Svenska Österbottningar i Upplands Väsby. Tillsammans med dessa ordnande FRIS en finlandssvensk vis- och poesikväll där Runebergsminglet ingick.

Lördagen den 9 februari inleddes kvällen i ordets tecken med poesiuppläsning av Heidi von Wright och Matilda Södergran. Efter det fortsatte kvällen i musikens tecken med liris Viljanen med band. Kvällens konferencier var bibliotekarien Ylva Larsdotter som tillsammans med FRIS ordförande Inger Nyblom Hermansson tackade alla artister för fantastiskt program. Kvällen avslutades sedan med mingel och möjlighet att köpa Runebergstårtor (bakade av Inger) och kaffe.

Verkligen en magisk kväll! Vi hoppas på fler liknande samarbeten i fortsättningen. Vill din föreningen ordna ett mingel, hör av dig till kansli@fris.nu så kan vi diskutera tillsammans.

Heidi von Wright. Foto: FRIS.

Inger Nyblom Hermansson tackar liris Viljanen med band.

Foto: FRIS.

FRIS-Info

Finlandssvenskt författarbesök i Upplands Väsby: Lars Sund

Den 27 mars kl. 18-19 samtalar den finlandssvenska författaren Lars Sund om sin senaste roman *Där musiken började* med bibliotekarien Mikael Borrman. Romanen är den andra fristående delen av Sunds Jakobstadstrilogi och nominerades till Finlandiapriset 2018. Boken är även nominerad till Nordiska rådets litteraturpris 2019.

Evenemanget är ett samarbete mellan FRIS, biblioteket i Upplands Väsby, föreningen Svenska Österbottningar i Upplands Väsby och Finskt förvaltningsområde i Upplands Väsby.

Alla är hjärtligt välkomna!

Lars Sund. Foto: Laurent Denimal.

Ålandsgillet fyller 80-år

Ålandsgillet, FRIS äldsta medlemsförening, fyller 80 år och det uppmärksammas bland annat med en jubileumsfest på Folkets Hus i Bagarmossen i Stockholm. Föreningen har idag en livlig verksamhet – men det finns utmaningar med ett sjunkande medlemsantal.

– Vi har mycket på gång men tar ett år i taget, säger föreningens ordförande Asta Måbrant.

Det är en solig och skön februaridag i Stockholm när FRIS-Info stämmer träff med Asta Måbrant, Ålandsgillet's ordförande sedan sex år tillbaka. När vi träffas har det gått nästan exakt 80 år sedan föreningen hade sitt första möte den 21 februari 1939.

– Det var filosofie licentiat Alfred Forsvall som sammankallade en grupp människor som kände sympati för Ålandsfrågor, inledningsvis bestod sällskapet mestadels av svenskar, förklarar hon.

Under de 25 första verksamhetsåren hette föreningen Svensk-Åländska Sällskapet. Likväl hade föreningen redan från starten täta kontakter med Åland. På föreningens första årsfest den 17 september 1940 var Julius Sundblom festtalare.

– I början av 50-talet ansåg man att föreningen skulle utöka kontakten till åländska ungdomar i

FRIS-Info

Stockholm och på den vägen bildades Ålandsgillet som en ungdomssektion till Svensk-Åländska Sällskapet, säger Asta Måbrant.

Asta Måbrant. Foto: FRIS.

Ungdomarna tar över

Under 1950-talet var det i praktiken ungdomarna som skötte de mesta av aktiviteterna inom Svensk-Åländska Sällskapet. Därför beslöt man vid årsmötet 1964, när föreningen fyllde 25 år, att ändra stadgarna och byta namn till Ålandsgillet. Ungdomssektionens mångårige ordförande Nils Lindfors valdes samtidigt till det "nya" Ålandsgillet första ordförande.

Under 50-talet var medlemsantalet som störst. – Det kunde vara 500 deltagare på föreningens danser som ordnades i Brommasalen, alla var inte medlemmar men nog omkring 400 av dem åtminstone, säger Asta Måbrant.

De flesta var ungdomar som tillbringade vintern i Stockholm med studier eller arbete – för att sedan återvända till Åland för att jobba under sommaren.

– Båttrafiken var förstås mycket mer begränsad mellan Sverige och Åland på den tiden vilket säkert ökade behovet av föreningen.

Om 1950-talet var föreningens glansdagar väntade tuffare tider under 60-talet, med sjunkande medlemsantal och utmanande ekonomi. Under 70-talet stabiliserades läget något i och med att föreningen fick möjlighet att söka bidrag från Stockholms Stad.

1982 gick föreningen med i Finlandssvenskarnas riksförbund i Sverige (FRIS).

– Föreningen fick en bra informationskanal och möjlighet att söka bidrag från Invandrarverket (dagens Migrationsverket reds. anm.).

Under 80-talet var föreningen aktivt med och debatterade arvsrätten på Åland.

– Det var ett hett årtionde, säger Asta Måbrant. Föreningens aktiva politiska påverkan har med åren avtagit, men man ordnar fortfarande sommarträffar på Åland tillsammans med de åländska föreningarna i Åbo och Helsingfors, där man samtidigt brukar passa på att träffa någon av de åländska ministrarna. 2014 lämnade man även ett remissutlåtande till landskapsregeringen angående förslaget till ny hembygdsrätt.

FRIS-Info

Föreningens medlemmar är också aktivt med och påverkar bilden av Åland i Sverige.

– Vi brukar skämtsamt säga att våra medlemmar, deras barn och släktingar är den bästa sortens Ålandsambassadörer, säger Asta Måbrant med ett skratt.

Föreningen idag

Idag har föreningen ett 90-tal medlemmar, de flesta är födda på Åland men det är inte något krav för att bli medlem. Alla är välkomna, ålänningar som Ålandsvänner.

Medlemsavgiften ligger på 150 kr per år. Föreningen ordnar fester, utflykter, besöker museer och så vidare. År 2013 skickade man ut en enkät för att ta reda på vad medlemmarna efterfrågar.

– 41 % svarade att man vill ha gemensamma vår-, höst- och julfester med dans, då kör vi på det, säger Asta Måbrant med ett leende.

De flesta av medlemmarna är medelålders eller äldre. Flera gånger har föreningen bjudit in och försökt aktivera åländska ungdomar i Stockholm, men utan framgång.

– Det är så lätt för ungdomarna att åka hem till Åland nuförtiden, det kanske minskar föreningens betydelse.

Vilket behov fyller föreningen idag?

– Det är ett kulturellt och socialt behov som fylls, man vill träffas och ha trevligt, säger hon.

Asta berättar att man ordnar många evenemang tillsammans med Åbolands-, och Nylandsgillet.

Som en dans?

Asta Måbrant berättar att hon själv flyttade till Stockholm som ung men att hon blev medlem i föreningen för ungefär nio år sedan.

– Jag var på väg till en konsert på Andersudde och så hamnade jag bredvid en person som berättade om Ålandsgillet och frågade om jag var intresserad.

Samtidigt funderade föreningen på att lägga ner verksamheten.

– Det var på årsmötet 2010, jag och min man och flera med oss tyckte att det skulle vara väldigt tråkigt om föreningen tvingades lägga ner, därför beslöt vi att engagera oss i styrelsen, berättar hon.

Idag beskriver hon föreningen som välmående med en engagerad styrelse, utmaningen är förstås att hitta nya medlemmar.

– Men vi går inte och grubblar, vi jobbar på och tar ett år i taget, säger hon. Förberedelserna inför föreningens 80-årsjubileum, som firas den 30 mars på Folkets Hus i Bagarmossen i Stockholm, är i full gång – och trots utmaningar har man framtidstro. Ålandsgillet har hanterat utmaningar förr och har kapacitet att göra det igen. Och festen – den kommer givetvis ha inslag av dans.

FRIS-Info

FRIS Jubileumsårsmöte

FRIS jubileumsårsmöte kommer att hållas den 13-14 april. I samband med årsmötet uppmärksammar FRIS 50-årsjubileet med att åka på en kryssning med Cinderella.

Preliminärt program:

13 april:

12.30 Mingel och lunch på Gabriella
13.30 – 15.45 Årsmöte på Gabriella
16.00 Ombordstigning Cinderella
16.30 – 17.30 Konferensinformation
18.00 Avgång Cinderella
18.30 Buffemiddag

14 april:

10:00 Program (ej fastställt)
12.30 Lunch
15.15 Anländer till Stockholm

Vänligen anmäl om deltagande på årsmötet, kryssningen och kontaktuppgifter **senast den 18 mars** till kansli@fris.nu eller +46 (0) 702 01 10.

Evenemang på kommande

27.3 Finlandssvenska författaren Lars Sund besöker Upplands Väsby bibliotek och samtalar med bibliotekarien Mikael Borrman om sin senaste roman *Där musiken började*.

13-14.4 FRIS jubileumsårsmöte

27.4 Finntastic Evening på Finlandsinstitutet kl.18-24, en del av Stockholms kulturnatt 2019. Kvällen bjuder på en blandning av jazzcafé i bakfickan, stand-up, finsk humormusik och elektropop. Mer info inom kort.

Välkomna till FRIS

Besök: Bellmansgatan 15 nb, Stockholm

Mejl: kansli@fris.nu

Mobil/SMS: 072-329 31 31

Kansli: 08-7020110

Inger Nyblom Hermansson

Förbundsordförande

Mejl: ingernyblom@gmail.com

Mobil/SMS: 070-533 55 96

Facebook:

FRIS-Finlandssvenskarnasriksförbund-i-Sverige

Instagram

fris.nu

Hemsida:

www.fris.nu

Om Finlandssvenskarnas riksförbund i Sverige, FRIS: FRIS är centralorganisationen för finlandssvenska ideella föreningar som är verksamma i Sverige. FRIS grundades 1969 och idag har förbundet cirka 1 700 medlemmar fördelade på 17 föreningar runt om i landet som alla arbetar för att främja finlandssvensk kultur och finlandssvenska intressen i Sverige och Finland. FRIS bedriver informationsverksamhet för ökad kunskap hos Sveriges befolkning om finlandssvenskarna genom att anordna och delta i olika slags kultur-, samhälls- och fritidsaktiviteter samt samarbeta med och påverka organisationer och myndigheter i Sverige och Finland. www.fris.nu